

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO II/70% - AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		P.T. DI GORIZIA - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
PODUREDNIŠTVO:		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni trn 11234499 Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Kristusovo vstajenje - praznik vseh verujočih

Ob vstajenju 1991

*Prisluhnili naš narod je pesmi iz belih cerkvâ —
po velikem petku vstajenjski se zor je zasvetil...
V ponižanih srcih je Kristus kresove zanetil,
kresove miru, ki sovražni ga svet ne pozna.*

*V Emavsu učencema svojo svetost je prikril,
po lomljenju kruha pa sta Učenika spoznala,
v Njegovo vstajenje, brez dvomov, trdno verovala.
Pred njima je stal poveljčan, svetel, ljubezniv.*

*Da Kristusa narod bi naš kakor brata sprejel,
ob božji pomoči si boljše bodočnost ustvaril!
Saj vstali Gospod bi poti mu temotne ožaril,
da v lastne bi sile in v lastno poštenje verjel.*

Ljubka Šorli

Velikonočna voščila 1991

Letos pristajamo k Veliki noči vsi žejni miru. Toda pozdrav Vstalega — Mir z vami — se skoro izgublja v hlipanju.

Vojni dogodki v Zalivu, ki so se le za silo pomirili, so napolnili srca z razočaranjem in so skupali nove jarke med nami.

Nujno je zato, da se oziramo na Kneza miru, na Kristusa, ki je premagal stara sovražnika človeka: greh in smrt.

Sredi vojnih zablod se je pa še bolj utrdilo spoznanje, da v rokah človeka nič več ni trdno: tudi največje vrednote so izpostavljene nevarnosti, celo samo preživetje človeškega rodu.

Odrešenik nas je s svojo krvjo, prelito iz ljubezni, spravil z Očetom. Naj spravi zakonce, naj se vrnejo otroci, naj se srečajo socialni razredi v skupnem dialogu.

Predvsem pa naj se razorožijo vesti in srca naj se odprejo univerzalnemu bratstvu.

Vsem voščim srečno Veliko noč: oblastem in ljudstvu, družinam in posameznikom, moji katoliški Cerkvi — duhovnikom, diakonom, redovnikom, redovnicam, laikom — in drugim krščanskim Cerkvam, vsem organizacijam in društvom.

Naj bo res srečna Velika noč, podoživljena v vstalem Kristusu.

Lovrenc škof

Na veliki teden kristjani v duhu prehodimo s Kristusom njegovo življenjsko pot, ki je trpljenje in smrt. To je tudi naša človeška usoda: trpljenje v večji ali manjši meri ter smrt, zapisano je namreč. »Določeno je človeku enkrat umreti.« Tej zapovedi se ni odtegnil tudi Sin božji. Saj bomo veliki petek brali: Ko je Jezus vzel kisa, je rekel: »Dopolnje no je.« Nato je nagnil glavo in umrl (Jan 19, 30).

UMRL JE

Ko sv. pismo govori o starih očakih končuje takole: »Vseh Adamovih dni je bilo devetsto trideset let, potem je umrl... Vseh Setovih dni je bilo devetsto dvanajst let, potem je umrl... Vseh Matusalovih dni je bilo devetstodevetinšesdeset let, potem je umrl« (Mojz, 5).

Tako bodo nekoč zapisali tudi o vsakem izmed nas: »Umrl je.«

Prav je, da si ob spominu na Jezusovo smrt priključimo v zavest resnico: »Potem je umrl!« Pri nekaterih poznejših očakih je še dodano: »Njegova sinova (Abrahamova) sta ga pokopala v votlini Makpeli...« Tudi o nas bodo morda še povedali: »Pokopan je bil...« S tem bo našega življenjepisa konec.

KAJ PA POTEM?

Kaj pa potem? To je usodno vprašanje: Kaj pa potem? Namreč po smrti.

Tu si ljudje nismo več edini. Znanost nima kaj povedati. Za zdravniške mrtev človek ni več predmet njih skrbi. V bolnici sem videl umirajočega človeka. Ob njem so se trudili zdravniki z različnimi aparaturnami. Ko je izdihnil, so se razočarani umaknili! Pristopili so bolničarji, mrliča pokrili z belo rjuho in ga odpeljali.

Ne zdravniška ne druga znanost nima kaj povedati, kaj je po smrti. In vendar nas tudi to zanima in je človeka vedno zanimalo, odkar je človek človek. O tem pričajo vsa zgodovinska poročila.

Ker znanost o tem nima odgovora, se vprašuje človek kot filozof, kot mislec. Tu imamo tri odgovore. »Ne vemo in ne bomo nikoli vedeli.« Ker nimamo nobenih argumentov, nobenih dokazov ne za ne proti. Kaj bi se s tem mučili. Uživajmo, dokler je čas!

Drugi misleci so bolj odločni: »Po smrti ni nič več. Z biološko smrtjo človek izgine v prah in pepel. Italijanski pisatelj Alberto Moravia kategorično ugotavlja: »Večnosti seveda ni!« (Moravia je pred nekaj meseci umrl in je lahko ugotovil, ali res večnosti ni.)

LJUDJE NIMAJO ODGOVORA

Tretji misleci pa se zamislijo: Odkar je človek človek, je vedno veroval v posmrtnost, v neko bivanje duše po smrti. Zato ni naroda, ki bi

ne imel bogov in ki bi ne spoštoval umrlih. To je spoznanje že starih mislecev in zgodovinarjev. Toda tudi oni nimajo dokazov, saj še nihče ni prišel, da bi nam pričal o večnosti. Nihče nima kakih dokazov, da večnost je ali da je ni. Pri tem za vse nas najvažnejšem vprašanju je človek brez dokazov, mora se zanesti na vero, na pričevanje drugih. Toda na koga? Ali mar še druge ljudi, ki vedo toliko kot jaz? Na Moravio, na Lenina in Marksa, morda na soseda? Glede tega vprašanja smo vsi enako slepci. O slepcih pa pravi Kristus: »Če slepec vodi slepca, oba padeta v grapo.« Glede večnosti smo vsi enako slepi, enaki ignoranti, nevedneži, pa naj gre za domačina v amazonskih gozdovih ali za blestečega profesorja na kaki ameriški ali drugi univerzi ali za zgovornega politika, ki mu ploskajo množice.

ODGOVOR DAJE VSTALI KRISTUS

Ostali bi enako negotovi, da ni prišel na pomoč Bog sam v osebi Jezusa Kristusa. Da ni velike noči, bi ostali v večni negotovosti, v večnem dvomu. Tako pa je Kristus na velikonočno jutro razpršil vsak dvom o naši usodi po smrti. Zato si je ap. Pavel drznil zapisati: »Če je Kristus vstal, bomo vstali tudi mi!« Kristus je namreč, edini človek, ki je zares umrl in zares vstal od mrtvih. Da je umrl, se je o tem prepričala rimska

sodna oblast, ko je vojak s sulico prebodel Jezusovo stran; da je res vstal, o tem pričajo njegovi učenci, ki so po vstajenju z njim govorili, se ga dotikali in z njim jedli. Evangelist Luka je kot zdravnik ohranil glede tega najbolj trdno pričevanje. Piše: Ko so na veliko noč (pod večer) bili vsi učenci zbrani, je Jezus stopil mednje: »Mislili so, da vidijo duha. Rekel jim je: Kaj ste preplašeni in zakaj se vam oglašajo dvomi v srcu? Poglejte moje roke in noge, da sem res jaz. Potipljite me in pogledajte, kajti duh nima mesa in kosti, in jim je pokazal roke in noge. Ker pa od veselja še niso verjeli in so se čudili, jim je rekel: Imate tukaj kakšno jed? Ponudili so mu kos pečene ribe. Vzel jo je in jo vpričo njih pojedel (Lk 24, 36 - 43).

Ko se je čez teden dni prikazal tudi Tomažu in se dal potipati, pravi sv. Gregor Veliki, da je Tomaž s tem ozdravil rane naše nevere. »Več nam koristi Kristaževa, nevera, da verujemo, kot vera vseh ostalih učencev.«

Moremo pa sprejeti resnico o Jezusovem vstajenju samo z vero, z zaupanjem v pričevanje apostolov, ki so svoje pričevanje potrdili z deli in s svojo mučeniško smrtjo. Zaradi tega blagor tistemu, ki veruje! Zato molimo: »Pomnoži nam vero!« Saj nam le vera v vstalega Kristusa odkriva smisel, namen našega bivanja na zemlji. Brez te vere smo slepci, ki se dajo voditi slepcem. K.H.

Velika noč poje...

Skozi mesta in vasi, po vseh poteh in stezah, prek polj, v šumenju gozdov velika noč poje...

Poezija.

Je le praznik bleščečih spominov?!

Na tem mogočnem stebru stoji vsa naša vera: Kristus je vstal!

Morda so učenjaki, morda so prebrali nešteto knjig in o vstajenju in o mrtvem Bogu in praznem grobu pišejo na dolgo in široko.

Preprosta žena je povedala dovolj: Moj Gospod živi!

To je dan, ki ga je naredil Gospod: praznik moje vere, praznik moje moči, praznik silnega upanja, da zmoremo nositi težo življenja brez obupa.

Vse postne stiske življenja osvetluje ta resnica.

Stržen našega poguma je to poslednje pričakovanje: vstali bomo tudi mi. Poslednje veliko presenečenje, ko bo Bog obrnil zadnjo stran človeške zgodovine.

Mi smo vstajenjski ljudje.

Moj gospod živi!

Živel bom tudi jaz! Čaka me moj prvorojeni brat — vstali Kristus. Aleluja!

*Vsem bralcem,
sotrudnikom
in prijateljem
želimo,
naj jim
od smrti vstali
Odrešenik
prinese miru,
ljubezni
in sreče.*

Uredništvo in uprava

Začetek tragedije jugoslovanskih narodov

Bilo je 27. marca 1941. Mussolini je prejšnje leto oktobra meseca vdrl v Grčijo, kjer mu je pa trda predla. Hitler je maja 1940 pogazil Francijo in se pripravljal za napad na Sovjetsko zvezo ter da skoči na pomoč Mussoliniju v Grčijo z namenom, da zasede tudi Grčijo. Po padcu Francije je v vojni proti Hitlerju ostala Anglija sama. ZDA niso še mislile na kako izdatno pomoč Angliji.

Ker se je Hitler tajno pripravljal za napad na Rusijo, četudi je avgusta 1939 pred napadom na Poljsko sklenil znani dogovor Ribbentrop-Molotov, si je hotel prej zagotoviti hrbet, to je imeti mir na Balkanu. Ta čas so k trojnemu paktu že pristopile Ogrska, Romunija, Bolgarija. Ostajala je še Jugoslavija, ki je že od začetka spopada proglasila nevtralnost. Hitlerju to ni zadostovalo, hotel je naj Jugoslavijo pristopiti trojnemu paktu (Nemčija, Italija, Japonska). Pritiskal je na kneza Pavla in jugoslovansko vladu, naj na to pristane. Čeprav s težkim srcem sta vlada in knez Pavel v to privolila. Dne 25. marca 1941 je zunanji minister Cincar Marković na Dunaju podpisal diplomatski protokol, ki je hladno navajal, da Jugoslavija pristopa k Trojnemu paktu, ki je bil podpisan v Berlinu 7. septembra 1940. Jugoslovanska vlada je to storila iz nujne zavedala se je, da ji v primeru napada s strani Nemčije nihče ne bo mogel pomagati, sama se pa tudi ne bo mogla braniti. Ta predvidevanja so se pozneje povsem uresničila. Vlada v Beogradu je torej dobro presojala položaj.

Toda Angliji ni šlo v račune to postopanje jugoslovanske vlade: hotela bi imeti Jugoslavijo za svojo zaveznico. Tudi jugoslovanskim narodom, zlasti Srbom ni bil pogodu pristop k Trojnemu paktu in še posebej ne vojaškim krogom. Britanski

stvom generala Dušana Simovića. Ljudstvo je šlo na ulico za manifestacijo (miting) zoper pakt. Vpili so: »Raje rat nego pakt, bolje rob nego grob« (Rajši vojsko kakor pakt, rajši grob kakor suženjstvo.). Demonstracije so se nadaljevale tudi naslednji dan, ko se je mladoletni kralj udeležil slovesnega bogoslužja v pravoslavni Saborski cerkvi. Demonstranti so pred cerkvijo napadli avto, s katerim se je k slovesnosti pripeljal nemški veleposlanik Viktor von Heeren.

Nova vlada je sicer takoj izjavila, da pristop k Trojnemu paktu drži. Toda kaj bo rekel Hitler? Kako bo požrl ponižanje, da so napadli njegovega veleposlanika? Vsi odgovorni so se v strahu vpraševali. Hitler je pa molčal. Odgovor je prišel v nedeljo 6. aprila 1941, v zgodnjih jutranjih urah, ko so nemška letala nenapovedano bombardirala Beograd. Bilo je veliko žrtev, med njimi tudi dr. Kulovec, naslednik dr. Antona Korošca pri vodstvu Slov. ljudske stranke. Slovenijo so nato zasedli Nemci ter Italijani, na Hrvaškem so prevzeli oblast ustaši, v Beogradu so prišli Nemci ter postavili generala Nedića za predsednika srbske vlade, Mihajlovič se je umaknil v planine in organiziral četnike. Jugoslavija je razpadla. Po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo konec junija 1941 so se pojavili še komunisti z OF. Začela se je tragedija jugoslovanskih narodov, ki še vedno ni končana.

Knez Pavel in tedanja vlada sta s pristopom k Paktu hoteli samo pridobiti na času, saj je bilo jasno, da tudi Jugoslavija ne bo mogla do konca vojne stati ob strani. Kako drugače bi se vse izteklo, če bi Jugoslavija ostala nevtralna, recimo, še eno leto, do bitke za Stalingrad ali do bitke pri El Alameinu. Tako pa

Križev pot v Jeruzalemu

veleposlanik je pa že dalj časa hujskal te kroge proti nameri, da bi Jugoslavija pristopila k Trojnemu paktu. Njena propaganda je obrodlila sad: v noči od 26. na 27. marec je letalski general Simović z drugimi oficirji izvedel vojaški udar. Zasedli so dvor, aretirali kneza Pavla in ministre ter 16-letnega kralja Petra II. po radiu proglasili za vladarja; postavili so novo vladu pod predse-

je brezglavost srbskih generalov postala sokriva tragedije, ki se je med vojno in po njej zgrnila nad jugoslovanske narode.

★

V malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil. (Jezus Kristus)

Ljudje, ki so nezvesti Bogu, ne bodo zvesti bližnjemu. (Slomšek)

DUHOVNA MISEL ZA VELIKO NOČ

»Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili.« (Jn 20, 2)

Nerazumevanje, sovraštvo, zasmehovanje, laž, nasilje, križanje, smrt in grob, niso mogli pognati s prizorišča zgodovine Jezusa Kristusa, božjega Sina, kakor so upali njegovi preganjalci.

Vstajenje pomeni začetek novega, odrešenega človeštva. V življenju sveta je zopet prejela domovinsko pravico milost, svetost, dobrota, ljubezen — Sin je stopil na svet, da bi svet pritegnil k Očetu.

Po trpljenju, zapuščeni, smrtni grozi križa in temi groba, se je za nekaj dni vrnil v vsakdanje življenje ljudi: Mariji Magdaleni se je prikazal kot vrtnar; ženam, ki so se tisto nedeljsko jutro napotile k grobu, je stopil naproti; pridružil se je učencema na poti v Emaus in z njima sedel k mizi; s svojimi učenci je večerjal in jim ob genezareškem jezeru pripravil hrano; na Galilejskem hribu jim zaupa težko in odgovorno nalogo oznanjevanja evangelija vsemu stvarstvu; Tomažu je dal potipati roke in stran...

Jezus je resnično človekov odrešenik. Nebo je povezal z zemljo. Veselim se te velikonočne dni skupaj z Marijo, z apostoli in drugimi učenci, s pobožnimi ženami: »Zares, Gospod je vstal od smrti! Aleluja!« Zato »postregajmo stari kvas, da bomo novo testo...« (prim. 1 Kor 5, 7).

MILAN NEMAC

● V PROTITOKU ●

Kdo naj dela politiko?

V zadnjih časih se Slovenci v Italiji ne moremo posebno hvaliti s kdove kakšnimi političnimi uspehi. Marsikdo ima občutek, da vse skupaj stagnira: vse je nekam plitvo, ni čutiti nobene življenjskosti... Seveda, marsikdaj naletimo na živahno delovanje političnih sil, tudi na polemič-

ne tone v kaki razpravi, vendar se vse skupaj zdi nepristno, izumetničeno. Politične polemike pa dajejo vtis zgolj o kakih kreganjih na kupčiji.

Omenjeno stanje je verjetno posledica dejstva, da smo se Slovenci s politiko ukvarjali velikokrat na amaterski način, bodisi ker so za nas »skrbele« italijanske levičarske stranke (PCI-PDS in PSI), bodisi za-

Jugoslavija - novo ravnotežje?

Konec tedna, v katerem je Jović na zahtevo srbske skupščine spet postal predsednik Jugoslavije, je minil mirno. Poleg Jovičevega povratka na jugoslovansko sceno je srbska skupščina opravila še z razrešitvijo dosedanjega kosovskega predstavnika, »poslednjega Albana«, ki si je kot član predsedstva upal glasovati proti uvedbi izrednih razmer, na njegovo mesto pa imenovala novega. Ko bo za novega člana predsedstva poskrbela še Črna Gora bo razmerje v predsedstvu 4:4. Vprašanje pa je, če je za vojsko to sploh še pomenljivo, saj si je z izjavo sredi tedna privzela pravico do tega, da pač počne, kar se ji zdi prav. Po njenih besedah bo še naprej varovala jugoslovanske meje, preprečevala nastanek državljanske vojne, mednarodnih ali medstrankarskih konfliktov, se trudila za »spoštovanje rekrutnih obveznosti in za redno financiranje Armade«. Zahtevo štaba vrhovnega poveljstva jugoslovanskih oboroženih sil, ki imajo tudi tajno prilogo, po katerim bo Armada v skladu z lastno presojo razmer v državi sprotno prilagajala stopnjo bojne pripravljenosti, je nekoliko preenetljivo podprl tudi predsednik zvezne vlade Marković. Ta je namreč na Peterleta naslovil pismo, v katerem od Slovenije zahteva, naj ta takoj preda poveljevanje slovenske teritorialne obrambe v roke Armade in takoj prekliche moratorij na pošiljanje nabornikov v enote jugoslovanske armade. Pri tem je zanimivo, da je Marković te zahteve naslovil le na Slovence, ne pa tudi na hrvaško vladu. To si tukajšnji komentatorji razlagajo kot dokaz, da Armado sedaj najbolj skrbi prav Slovenija, ki vse bolj in bolj beži iz Jugoslavije. Temu na rob je mogoče dodati informacije iz razmeroma dobro obveščenih virov, da se Armada pravzaprav deloma že umika iz Slovenije in da je ta zanjo že odpisana. Vprašanje pa je, ali je za Armado

na nek način odpisana tudi že Srbija, saj je postalo dokaj nejasno, kako se pravzaprav po najnovejših dogodkih razumejo Jović, Milošević in Srbi v generalstabu. Marsikaj je odvisno tudi od tega, kaj bo uspel doseči Drašković, ki je kar dvakrat zapored javno izjavil, da ne odobrava proglasitve Srbske krajine na Hrvaškem za samostojno enoto v federalni Jugoslaviji — tako se je namreč oklicala samozvana srbska oblast v zabarikadirani Krajini. Toda kakšen je srbski volk (Vuk) pod svojo kožo? Kučan je svojim sobesednikom ob uspešnem obisku v Nemčiji izjavil, da je vsaj pripravljen na dialog. Potem, ko je slovenska delegacija v Bonnu izposlovala tudi obisk pri zunanjem ministru Genscherju, se je Kučan naslednjega dne udeležil zopetnega razširjenega jugoslovanskega »vrha«. Ta je bil v prvem delu na moč polemičen spričo vzajemnih očitkov o obnašanju članov predsedstva, v drugem pa ves miren in spravljiv.

V tujini pa je bil tudi slovenski premier, ki je v Londonu predaval o vodstveni funkciji in duhovni prihodnosti Evrope, srečal pa se je tudi z nekdanjo britansko ministrsko predsednico Thatcherjevo, ki je sprejela povabilo, da obišče Ljubljano.

Medtem, ko se v Slovenijo vrača druga generacija argentinskih Slovencev — minuli teden je v Slovenijo prišel Andrej Rot z družino — v Avstriji nekateri razmišljajo o ponovni vzpostavitvi habsburške kronovine. Pravi škandal je v Avstriji — nekaj ogorčenja pa tudi v Sloveniji — zbudila izjava avstrijskega strokovnjaka za ustavno pravo, da se bo Slovenija priključila Avstriji. To so v Ljubljani seveda takoj zanikali. Toda prihodnost je še vedno zelo nejasna — tudi naslednjih dveh mesecev, čeprav se že ve, da bodo vroči.

Leon Marc

Volitve končane

Ker se pred 14 dnevi v 36 občinah na Koroškem še niso mogli odločiti, kdo naj bi bil župan, so bile 24. marca volitve ponovljene. Zdaj imajo povsod svojega »poglarja« (kar sedem jih je iz svobodnjaških vrst). Medtem ko je bila udeležba pri dodatnih volitvah več kot 85%, so se v glavnem mestu Celovec z 80% udeležbo ponovno odločili za »starega« župana Leopolda Guggenbergerja. Kljub 72-letom in že trikratni mandatni dobi je »premaga« svojega nasprotnika, socialističnega kandidata, zdravnika dr. Michaela Ausserwinklerja. Procentualna razlika je tokrat znašala 5,3%. Kandidat ljudske stranke je dobil 52,7% glasov, njegov 34-letni nasprotnik pa 47,3%. K zmagi je morda prispevala tudi propaganda deželnega glavarja dr. Haiderja, ki je za »črno-modro« koalicijo.

to, ker je skoraj vsak izmed nas angažiran ne samo v politiki, ampak tudi v kulturi, športu, glasbi ter v prosvetnih in verskih organizacijah. Poleg tega pa smo vsi zaposleni ali pa študiramo. Tako posvečamo politiki čas, ki nam ga dopustijo druge dejavnosti. Rezultati niso seveda nič kaj spodbudni. Poleg tega se tudi pri nas uveljavlja koncept, ki sloni na skrajno pragmatičnem pojmovanju političnega delovanja, ki se lahko obrestuje v kratkoročnih načrtih, dolgoročno pa nikakor ni koristno. Tako je prišla na dan cela vrsta »uspešnih« politikov, ki se ne preveč ozirajo na osnovna načela strank, katerim pripadajo, temveč jim je do tega, da čimprej dosežejo zastavljene cilje, ki so marsikdaj tudi osebni, in to ne glede na izbiro sredstev.

Politično delo mora sloneti na nekih določenih osnovah, katere je treba imeti vedno pred očmi. Slednje pa se ne morejo nahajati v neki generični enotnosti, ki je bolj podobna sterilnemu edinjaštvu in ki — kot smo že zadnjič napisali — vse skupaj poplitvi. Osnove morajo biti globlje. Nahajati se morajo v svetovnonazorskem prepričanju vsakega izmed nas, ali pa vsake izmed naših skupin oz. komponent: samo soočanje in sinteza le-teh lahko pripelje do uspešne (tokrat v pozitivnem pomenu besede) politike.

Kdo pa naj dela politiko? Kdo se po svoji izobrazbi, formaciji in poklicu lahko najboljše ukvarja z javnimi posli? Zgodovina nas uči, da so najboljši politiki prišli iz vrst odvetnikov, ekonomistov ter univerzitetnih in višješolskih profesorjev: skratka iz vrst tistih ljudi, katerim, kljub trenutnemu ukvarjanju z nekim specifičnim problemom, ni ušel globalni pogled na situacijo. Koliko takih ljudi imamo sedaj in koliko jih imamo na važnih političnih položajih?

Še nekaj: če smo se do sedaj s politiko ukvarjali bolj »po partizansko«, bi danes lahko začeli misliti, kako se z njo ukvarjati bolj profesionalno. Verjetno je napočil čas, da sestavimo dolgoročen načrt o našem bodočem političnem delovanju. V ta načrt spada tudi skrb za formiranje novih kadrov: politične šole za mlade bi bile tu na mestu.

Vse je seveda odvisno od nas samih: ali imamo politično voljo, da to naredimo? Morda je to zadnji vlak, ki nam je na razpolago.

nl

Groza velikega petka

Daritveni nož je razklal Kristusovo človeško in božjo naravo do takih globočin, da je v svet zadonel krik: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil.«

Tako silnega krika zemlja še ni slišala. Donel bo do sodnega dne.

Višek trpljenja ni v skeletih ranah. Strahota je v popolnem osamljenju. Sem ne seže niti ljubezen Matere Marije ne božanstvo druge božje Osebe.

V tej gluhi osamljenosti, na robu nebes in pekla, je bila dovršena daritev Boga - človeka.

Človeški rod je odrešen.

Učenec ne more biti nad Učiteljem. Morda so nekaj tega doživeli veliki svetniki. Pravijo: »Poslednji udarec milosti.«

Ne vemo, kaj nas čaka.

Skrivnosti velikega petka v vsej njegovi kruti realnosti in v vsej veličini ne bo nihče izmed nas doživel tako, kot jo je doživel Kristus.

Noben puščavnik še ni odšel tako

daleč v samoto, nihče ni umiral v tako globoki razdvojenosti.

In končno: Saj so le besede, ki bedno izražajo slutnjo.

Ostane skrivnost - in moj sveti molk.

Kozmično poveljčanje

Vrstijo se letni časi. Vsak letni čas skriva v sebi zorenje naslednjega. Čudoviti ritem narave je Čajkovski glasbeno prelil v harmonijo velikonočnih skladb. Z druge strani pa to ritmično zaporedje poraja v dušah žarko hrepenenje po trajni, večni nespremenljivosti.

Na duhovnem področju, pravi I. Kologrivov, si človek želi, da bi to minljivo čim prej dejansko minilo, da bi se čas ustavil in začel nov svet, novo življenje. Želi si kozmičnega poveljčanja.

Duhovno sporočilo Tihona Zadonskega je gornjemu zelo sorodno. Govori o eshatoloških izkušnjah, o slavi božjega veličanstva, o posvečenju materije v prihodnjem svetu. Izredno nazorno daje čutiti odmevni utrip svojega mističnega izkustva: široko odprto nebo, neizrekljivi žar luči, zborna rajanje... Simbolični opis narave je slikovito ožarjen, kot prepojen z nebeško lučjo... Pomladno prebujenje mu je podoba vstajenja mrtvih, kar opisuje z učinkovito alegorijo.

Karkoli sedaj gledamo v pomladnem obnavljanju, bo udejanjeno ob vstajenju mrtvih v neizrekljivi resničnosti. V zimskem času so rastline in drevesa kot izumrli, pomlad pa požene v njih nove življenjske sokove. Sleherno živo bitje se spomladi preobrazí, vsak pecelj, sleherna bilka vzklije iz naročja zemlje. Tako bo poslednji dan: umrli bodo vstajali prerajeni iz svojega groba.

Gospodovo Telo, spremenjeno na

gori Tabor, nam daje upanje, da bodo božji izvoljenci v večnosti deležni enakega poveljčanja. V življenjskih pretresih in stiski usmerimo svoj pogled tja, kjer se Kristusov obraz sveti kot sonce in pravični blestijo kot zvezde...

Čudovit pojav Kristusovega spremenjenja na gori Tabor je anticipacija tega, kar pričakujemo kot »nova nebesa« in »novo zemljo«, svet preobražen v blesku in lepoti...

T. Špidlik

Pripadam prevratu

*Po svetu sem romal med templji in hrami,
med kamni z imeni edinstvenih mož.
In vanj po kadilu je molil z gorami
in z jerbasi ribic in sadja in rož.*

Le zrak je bil belkast od smrti.

*Razbral sem dojenčkov zahtevne glasove,
mladenk in mladeničev smeh brez skrbi,
odraslih šepet za v oblakih gradove,
in (komaj) popevke že starih ljudi.*

Le zrak je bil belkast od smrti.

*Potem se je zemlja zvrtila za leto
in češnje razpele so rožnato noč,
veliko, največjo, v nesmrtnost odeto —
njen dih je bil mlad in napet, skoraj vroč,
kot da so že grozdi na trti!*

*V to noč sem pokleknil pred Vstalega Brata,
ki Smrt je premagal hudobnih duhov:
glej, čudo vseh časov — le Vodja prevrata
umre, da se vrne za vse iz grobov!*

In ti — kaj pripadaš potrtim?

Vladimir Kos

Štirinajstletna Klavdija je na parkirišču pri gostilni »Rdeči Matija«, ki stoji na robu Lobaua, zaščitenega naravnega področja blizu Dunaja, prva stopila iz kovinsko srebrnega fiata. Hip za tem je tudi dedek na drugi strani že zaklenil vrata.

»Bi rada kaj popila, predno se podava na pot do »Dekanovega ribnika«, jo je prijazno vprašal.

»Hvala! Ljubše mi je, če greva naprej. Sicer bo nama popoldne prehitro minilo.«

Za ovinkom sta kmalu prečkala opuščeno železnico in se znašla pod ozelenelimi gabrovimi in bukovimi drevesi. Z leskovega grmovja so visele mačice. Oglašali so se ptiči in pot, posuto s peskom, so preletavali zajetni čmrlji, čebele in ose.

Na velikonočno nedeljo popoldne je bilo na sprehodu skozi pomladni Lobau še več Dunajčanov kot navadno, med njimi največ mladih parčkov in družin z otroki. Klavdija in dedek sta v začetku poljubno kramljala o tem in onem. Glavno jima je bilo, da sta končno proč od velemejnega trušča in da sta skupaj. Toda deklica je imela tudi to pot na srcu kup vprašanj kot vedno, kadar je bila sama z dedkom... Ta se je, sam že več let vdovec, ob živahni vnukinji, ki je pri pogovoru vedno tako radovedno in živo upirala vanj svoje rjave oči, navadno zelo razživel.

»Danes sem ugotovila pa že zadnjič pri barvanju pirhov, da ne vem, kaj je to Velika noč. Kaj pomeni ta praznik? Učili smo se, da je največji v letu.«

»Čudno, da tega še zmeraj ne veš.

Ali ti očka in mamica nič ne poveš? Saj ste letos nesli jedila k velikonočnemu blagoslovu, kolikor vem,« jo je spraševal dedek in začel hoditi bolj počasi. »Tvoja mama, moja hčerka, je bila svojčas vneta skavtinja.«

»Ah, saj nima nikoli časa za take pogovore, očka pa še mojih vprašanj ne prenese. Takoj postane zadirčen in pravi, da sem sitna kot podrepna muha. Mojim sošolcem in sošolkam pa tudi vrejo čisto druge stvari po glavi,« se je razvnela Klavdija bolj, kot ji je bilo prav. Zapustila je pot, ki je bila vedno bolj podobna stezi in šla naprej kar na celo po travi, med katero je bilo še veliko suhih šopov. Dedek ji je sledil.

»Rada bi vedela, če nastane iz vijolice, ki tu na zemlji požene in ovene, v nebesih večno lepa in dišeča vijolica, mislim reči božja cvetlica? In veseli velikonočni zajček? Živi tudi ta še nekje dalje? In jaz? Kaj bo z menoj po smrti? Zakaj je Velika noč praznik, ki kaže pot naprej — preko groba?«

»Draga moja, na vsa vprašanja ti ne znam odgovoriti, a mislim, da Bog ljubi svoje stvarstvo in da tudi vijolica ne ovene enkrat za zmeraj, ampak da doživi še neke drugje drugo, višje, večno prerodenje. Če pa že to ne, potem ga pa doživlja tu, na zemlji, vsako pomlad znova, ravno tako vsa mati narava. Jezus je na vsak način rekel: »Jaz sem življenje in vstajenje. Kdor v mene veruje, bo živel vekomaj.« Ljudje mislimo, da to velja le za človeka, ki ima razum in svobodno voljo in lahko živi v skladu s stvarstvom, ki ga obdaja ali pa ga uničuje,« se je trudil dedek, da bi bil razumljiv in čim manj pridigarški.

»Ah, pa saj to je ravno tisto, kar me najbolj vznemirja. Poglej, kako človek danes uničuje lastno življenjsko okolje, kako zaradi tega kmalu ne bo več žab in ježkov. In ravno on naj bi živel večno?« Tako enostavno to verjetno ni, ljuba Klavdija, čeprav je Jezus umrl na križu, da bi nas spravil z Bogom. Toda s trpečim stvarstvom trpi tudi njegov Stvarnik. In tega bi se morali zavedati in drugače živeti. Že pomlad je za nas obnova življenja, ki vstaja iz zimske otrplosti, to je iz smrti v novo pomlad. V velikonočnem smislu pa je to neminljiva, večna prenova; neskončna regeneracija, ki se ne ponavlja le vsako leto znova, temveč vidimo v njej skrivnostno božjo prenoviteljsko moč, ki zmore oživljati mrtvo in spremenjati v večno trajanje.« In kaj je tista sila, ki je tako mogočna, da to zmore?« je vprašala vnukinja

z zastajajočim dihom in se ustavila, gledajoč dedka naravnost v oči.

»Ljubezen, Klavdija, neizmerna božja ljubezen, ki živi v nas in premika vesolje. Pri srcu ji je vsak najmanjši listek na drevesu. V njem živi kot želja, da ne bi ovenel pred svojim časom. To je tista ljubezen, ki nam je poslala Jezusa, sina božje ljubezni; tista ljubezen, katere otroci smo mi vsi, skrivnostno povezani med seboj, če le ne delujemo proti njej. Ta čudežna sila živi v vsem, kar obstaja: čuti z vsem, tudi s človekom, in prebujajo v nas vedno znova voljo in veselje do življenja. Božja ljubezen, če se imava midva rada, združuje tudi naju, saj se nikoli ne postara in utruja, naše težave pa vseeno razume in nam jih pomaga prenašati.« »Ah, dedek, če je ta ljubezen tako dobra, mogočna in mila obenem, potem se mi ni treba bati za žabice, ježke ter za kite in delfine v morju pa tudi ne lastne starosti in smrti. V dobrih rokah te ljubezni sem varna pa naj pride karkoli.«

»Tako je!« je veselo vzkliknil dedek. »Zato ker se imava rada, sva v najinih srcih večno mlada in po ljubezni povezana z Bogom in z vsemi ljudmi na tem in na drugem svetu!«

»Saj to je čudovito! Na to bom mislila, kadar bom sama in mi bo težko pri srcu,« je vzkliknila Klavdija.

Prijela je dedka za roko in ga potegnila za seboj, naenkrat vsa razigrana in sproščena. »Teciva! Meni je tako lepo pri srcu in se ničesar več ne bojim.«

In stekla sta, tekla vedno dalje proti ribniku med visokim ločjem. Prav kmalu sta se njuni telesi spojili v eno pojavo, ki se je vedno bolj manjšala, dokler ni izginila neke v neskončnosti kot pika, za katero piše nebeški Stvarnik nov stavek v knjigo življenja o neminljivosti medsebojno povezane človeške ljubezni.

Prva katoliška cerkev v Kambodži

Lanski božič so v Kambodži smeli javno obhajati ta krščanski praznik, po dolgih letih in sicer v prostorih bivšega malega semenišča, ki so ga oblasti zasegle leta 1975. To poslopje je sedaj vlada vrnila katoliški Cerkvi, verniki so pa morali plačati vojakom 7.000 dolarjev zato, ker so vsa ta leta čuvali poslopje. Maševal je nadškof msgr. Yves Rammousse, bivši nadškof v Phnom Penhu, ki pa še vedno nima pravice bivanja v Kambodži.

— Ne kiti se s tujim perjem!

A.M. Slomšek

Veliki petek

(Vzeto iz knjige: Vir največje sile)

Postni čas se je bližal koncu, ko je v Sevilli pomlad začela naznanjati svoj prihod po svojih običajnih glasnikih: naznanjal jo je opojni vonj cvetočih oranž in pa mnogoštevilni tujci, ki vsako leto ob tem prekrasnem letnem času od vseh strani vro v Sevillo.

Dne 1. aprila se je začela vsakoletna pravna petdnevna pobožnost v čast Gospodovemu trpljenju (»Quinario del Santo Cristo de la Expiación«), ki se konča na veliki petek.

Ob vznosu velikega križa je stala podoba Žalostne Matere božje, Matere vseh žalostnih.

Pred prezbitrijem je v vrsti stalo dvanajst velikih, debelih sveč in pri vsaki sveči je stal častilec Najsvetejšega. Eden izmed teh je bil prileten mož, star nekaj več ko 60 let... Svoje čelo je trudno naslanjal na svečo, kakor da bi ga k tlom vlekle teža njegovih misli. Roki sta mu viseli ob telesu, njegove oči se niso odpirale; njegove ustnice so tu pa tam v dolgih premorih zašepetale nekaj besed, ki so se zdele, da z vso krčevito silo nekaj prosijo, besede, kakršne narekuje samo v bolečini prekaljena vera, da prosijo v strašnem duševnem strahu, ki ga na svetu more polajšati zgolj jok. Pa so njegove oči vendarle ostale suhe, kakor posušen studenec; njegovo telo je bilo nepremično, kakor je bridkost, ki se je zarila v dušo, brez upanja in zdravila. Petdnevica se je bližala koncu in

zbor je začel peti lavretanske litanije.

Mož se je zdel, kakor bi se prebudil iz mrtvila; svoje oči je uprl v podobno Žalostne Matere božje in v svoji roki je prekrizal na prsih... Zbor je pel: »Tolažnica žalostnih,« in silen jok je udaril možu iz oči, ko je svoji roki stegnil proti oltarju in na ves glas zaklical: »Ora pro nobis! — Prosi za nas!«...

Starejša gospa, ki je sedela za njegovim hrbtom, je kakor po notranjem nagibu vstala, pa kmalu spet sedla. Ko je bilo pobožnosti konec, je gospa odšla k vratom, kmalu za njo je tudi mož odšel iz cerkve.

Gospa se je zdela že precej v letih... Mož je počasi odhajal proti cesti (de las Armas), upognjen od žalosti in bolečine.

Naslednje popoldne sta se oba stara spet sešla pri petdnevici. Po kon-

čani pobožnosti je gospa obstala pri vratih. Kmalu je prišel tudi mož; deklica, kakih 12 let stara, se mu je priključila rekoč:

»Dedek, ali greva domov?«

»Le pojdiva! Ne morem več.«

Gospa je šla daleč za njima... Obstala je pred preprosto in skromno hišo na cesti... ter vstopila. Gospa si je ogledala pročelje in si v svojo beležko zapisala številko 69.

* * *

Predsoba pred pisarno gospoda guvernerja je bila polna neštevilnih prosilcev obojega spola. Vsi ti nesrečniki so si prizadevali, da bi bili prvi na vrsti, ko bodo lahko predložili svoje prošnje. Že dve uri prej pa je prišel »kapitan general«, da bi se z guvernerjem posvetoval, kar je še

pomnožilo nestrpnost tistih, ki so čakali. Zavaljen in majhen vratar jih je postavljaval v red ter je na njihove opazke robato odgovarjal.

Minilo je že dve uri, odkar je prišel »kapitan general«, ko je v predsobo stopila tista gospa, katero smo prej predstavili.

»Ali je gospod guverner v uradu?« je vprašala gospa.

»Zadržan,« je zagodrnjal ta, ne da bi dvignil pogled s časopisa, ki ga je imel pred seboj.

»Izročite mu mojo vizitko!« je rekla gospa.

»Pri njem je na obisku Njegova Ekscelenca gospod kapitan general.«

»Vseeno! Izročite mu vizitko!«

»Ali ste gluhi? Ali jaz govorim kitajsko?«

»Pri tej priči mu izročite vizitko, če ne...«

Odkrili bodo spomenik škofu Slomšku v Mariboru

Škof A.M. Slomšek (Barvno okno v Bazovici)

Spomenik Antonu Martinu Slomšku, prvemu mariborskemu škofu in svetniškemu kandidatu, oznanjevalcu božje besede in cerkvenemu organizatorju, vzgojitelju mladine, narodnemu buditelju in rodoljubu, pisatelju in pesniku ter enemu najznamenitejših Slovencev (1800-1862), bodo odkrili na Slomškovem trgu pred mariborsko stolnico sv. Janeza Krstnika, 29. septembra letos, na dan Slomškove nedelje. Z njim se bo vsa Slovenija z rojaki v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu ob 130-letnici Slomškovega prihoda v Maribor (1859-1989) in ob 130-letnici njegove smrti (1862-1992) častno in dostojanstveno oddolžila svojemu duhovnemu velikanu. Po Slomškovi zaslugi je domala vsa slovenska štajerska skupaj s Prekmurjem ostala slovenska. Sklep o datumu odkritja spomenika velikemu Slovincu so pred kratkim dokončno in uradno sprejeli člani odbora za postavitve Slomškovega spomenika v Mariboru, v katerem so predstavniki mariborske mestne skupščine, mestne kulturne skupnosti in mariborskega škofijskega ordinariata.

Ob tej novici, ki bo prav gotovo razveselila tudi naše rojake na Goriškem in Tržaškem, ki so v velikem

številu denarno podprli skupni načrt Kulturne skupnosti za območje mesta Maribor in mariborskega škofijskega ordinariata za Slomškovo spomenik, je škof dr. Franc Kramberger izrazil upanje, da bodo na slovesno odkritje spomenika prišli tudi apostolski pronuncij v Jugoslaviji, nadškof Gabriel Montalvo ter ordinariji vseh sosednjih škofij iz Avstrije in Italije, seveda pa bodo na osrednjo prireditev povabljeni tudi vsi slovenski škofje. Na letošnjo Slomškovo nedeljo pričakujejo v Mariboru tudi najvišje predstavnike političnega in kulturnega življenja Republike Slovenije ter številne ugledne goste iz tujine. Odkritje spomenika svetniškemu škofu A.M. Slomšku bo osrednji dogodek Slomškovega triletnja 1989-1992, bržkone pa tudi kulturni dogodek leta v Sloveniji.

Ivan Virnik

Že sedmič smo se srečali

Na povabilo SSKIE so se Slovenci iz zapadne Evrope v dne 16. in 17. februarja 1991 zbrali v Ulmu k sedmemu srečanju.

Zasedanje sta omogočila profesor Darko Dvořák, vodja Slov. dušnopastirskega urada v Ulmu in župnik g. Joško Bucik iz Augsburga.

Tajnik SSKIE je v začetku pozdravil navzoče, župnik g. Bucik je zaprosil za božji Blagoslov, prof. Dvořák pa je kot gostitelj izrekel dobrodošlico.

Veseli smo bili gostov iz Benečije, Renza Matteliga in Graziana Crucila, ki sta kot zastopnika Zveze slovenskih izseljencev iz Benečije opravičila Feruccio Clavoro, ki se je tudi prijavil. V kratkih besedah sta predstavila svojo organizacijo, katere namen je povezovati beneške Slovence v svetu.

Rojakom, ki so prvič bili med nami, smo predstavili SSKIE. Pregled dosedanjih srečanj je podal tajnik Polde Cverle, osnutek statuta je predstavil Tone Casar, ga. Minka Blachon iz Pariza je prebrala poročilo o drugem našem srečanju na Sv. Višarjah, ki ga je skrbno sestavila ga. Verena Koršič-Zorn. Prebrali smo pismo g. Vinka Žaklja, ki nas opozarja na naše poslanstvo v središču Evrope, pri evropski Materi božji na Sv. Višarjah, in se priporoča za prispevke v korist »Doma Srečanja«. Dr. Branko Zorn je govoril o naši dejavnosti v preteklem času, o naši spomenici ministru za izseljence dr. Janezu Dularju, o naši akciji v prid Slovenskega plebiscita. Podal je predloge za letošnje Višarsko srečanje, ki bo 4.8.91, in že predložil idejo o

8. našem srečanju, katerega kraj še nismo določili. Poročal je nadalje o pismu dr. Petra Urbanca iz Kanade, ki predlaga tesnejšo povezavo slovenskih organizacij po svetu. Slednjič nas je opozoril na zanimivo disertacijo rojaka v Franciji Patrika Kontelja o narodni zavesti Slovencev, ki živijo v Ile-de-France.

Polde Cverle

Novo jutro - časopis o polpreteklosti

V Ljubljani je začel izhajati nov štirinajstdnevnik Novo jutro, ki pa sicer nima nobene zveze s predvojnimi liberalnimi Jutrom. Lastnik, urednik in zaenkrat tudi pisec praktično vseh člankov je Ivo Žajdela, mladi slovenski zgodovinar, ki je postal v zadnjih letih znan po svojih raziskovanjih medvojnih in povojnih komunističnih zločinov. To so tudi teme, ki jih bo časopis obravnaval.

V prvi številki Novo jutro piše o pobojih protikomunističnih borcev v Kamniški Bistrici, o Lipi sprave, objavlja pogovor s krščanskodemokratskim poslancem Nacetom Polajnarjem, vodjem parlamentarne komisije za preiskavo povojnih množičnih pobojev, in začenja s feljtonom Tolstojevskega dela »Minister in pokoli«. V pismih bralcev se oglašajo Vinko Levstik, Tine Debeljak, Vid Junger in drugi. Cena številke za tujino je 2400 lir, časopis pa je mogoče naročiti na Novo jutro, Prijateljstva 17, 61000 Ljubljana. Prvo številko časopisa, ki naj bi po avtorjevih besedah odkrivala resnico o medvojnih in povojnih dogodkih na Slovenskem, je avtor založil brez lastnih sredstev, na kredit. Časopis je izšel v 7000 izvodih.

L.M.

Meddobje 3/4. XXV.

Iz Argentine je dospelo Meddobje 3/4. S tem je zaključen XXV. letnik, kajti toliko let že vztraja ta argentinska revija. Od začetka je bila to najboljša slovenska revija. Pri njej so sodelovali pesniki in pisatelji iz svobodnega sveta, to je iz zamejstva in zdomstva. Ljubljanska univerza jo je imela zaklenjeno v posebnem oddelku za izbranec.

Tudi danes je revija zanimiva, saj se v njej oglašajo še številni avtorji iz Argentine in iz drugih delov sveta; v zadnji številki npr. Vladimir Kos (Japonska), Andrej Prebil (Čile), France Papež (Argentina), Milena Merlak in Lev Detela (Dunaj), Tine Kovačič, Joža Lovrenčič, ml. (Ljubljana), Tone Brulc (Argentina), Veronika Kremžar (Argentina) Jože Rant (Argentina), Rado Lenček (USA). V reviji sodeluje torej še vedno pisana družba usvarjalcev.

Srečno Veliko noč

VIRGILIO BRATINA S.n.c.

URADNI ZASTOPNIK UR OMEGA - TISSOT - RADO
DRAGULJI DAMIANI - SREBRNINA GORETTA in OTTAVIANI

V našem tradicionalnem sedežu na Korzu del Popolo nudimo široko izbiro ur, zlatnine, srebrnine in draguljev s poslovno resnostjo in 50-letnimi izkušnjami.

TRŽIČ - Korzo del Popolo 28 - Tel. 0481/410674

TRGOVINA JESTVIN

DUŠAN

Želi vsem, da bi veliko noč preživel v miru in dobroti

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882060

TRGOVINA ČEVLJEV

ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 22

Tel. 533667

SLOV impex s.r.l.

GORICA - ul. Duca d'Aosta, 42

Tel. (0481) 532380

libreria cattolica katoliška knjigarna

Piazza della Vittoria - Travniki, 25
GORIZIA - GORIZIA (ITALY)

Tel. (0481) 531407

- knjige (revije in specifične knjige po naročilu)
- šolske, pisarniške, tehniške in domače potrebščine
- vse vrste papirja in lepenke
- nabožni predmeti in sveče
- sezonski artikli za okras in darilo
- plošče in muzikasete
- igrače
- pisarniško pohištvo
- fotokopije

Jupiter v livreji je moral stopiti s svojega Olimpa ter je brez besede odšel v guvernerjevo sobo. Še bolj so se vsi začudili, ko je v predsobo prišel sam guverner, za njim pa kapitan general.

»Toda, gospa,« je zaklical guverner, »zakaj me niste obvestili, saj bi sam prišel, da bi vam bil na uslugo!«

Gospa je eno roko podala guvernerju, drugo pa kapitanu generalu, nakar so vsi trije izginili za zaveso, ki je zakrivala vrata. Čez deset minut je v spremstvu obeh gospodov prišla iz urada.

»Jutri ob eni,« ji je dejal guverner, »boste zvedeli, kar bo le mogoče... Sam vam prinesem poročilo.«

»Lepo se vam zahvaljujem,« je odvrnila gospa. »Zanesljivo vas pričakujem.«

***

»Kakšna poročila mi prinašate?« je drugi dan gospa sprejela guvernerja.

»Dosti, pa niso posebno ugodna,« je odvrnil guverner in sedel.

»Poglejmo!« je vneto rekla gospa.

»Včeraj smo našo policijo zelo razgibali...« Nato je iz žepa potegnil list in začel brati:

»Najemnik v hiši številka 69 na cesti Z... se piše Štefan Rodriguez, star je 70 let in živi v največji revščini. Njegova družina sestoji iz njegove žene, ki že 7 let leži hroma; iz ene bebasto hčere ter iz šestih vnukov in vnukinj, otrok druge hčere, katera pa je pred tremi meseci umrla; med otroki je najstarejša stara 12 let, najmlajša pa 4 leta. Kje prebiva oče teh otrok, ni znano. Štefan je bil 23 let v službi na županstvu, a je bil pred 3 leti odpuščen, ko je padlo mi-

nistrstvo. Nato se je vedno bolj pognel v revščino. Hišnemu gospodarju dolguje 3625 realov; ta mu je že zagrozil, da mu bo zarubil pohištvo in ga vrgel iz hiše, če mu ne plača do petega meseca do treh popoldne.«

»Saj je jutri že peti!« ga je prekinila gospa. »Saj je jutri veliki petek!«

»Štefan nima s čim plačati,« je nadaljeval guverner, »in vemo, da mu je hišni gospodar že sporočil, da mu bo pohištvo zarubil. Štefan je zelo spoštovana oseba, ki zasluži vse zaupanje.«

Guverner je pustil list na mizi, gospa pa je vsa potrta zaklicala:

»Zdaj vse razumem! Dovolj vzroka ima, da je tako potr!«

Ko je stara gospa ostala sama, je listek še enkrat prebrala.

»Nemogoče, čisto nemogoče je,« je vzklila, »da bi Bog takih prošenj ne uslišal... Nemogoče je, da bi žalostna Mati božja na dan svojih bolečin ne hotela olajšati tako velike bolečine!... Ko bi bila jaz bogata!... Ko bi v Njenem imenu mogla kaj storiti!«

Gospa si je z rokama zakrila obraz in začela ihteti. Nato pa je vstala, stopila k svoji pisalni mizi, vzela pisemski papir, napisala pismo ter ga naslovila na Njegovo Ekscelenco markiza de X., sevilskega župana. Na ovitek je zapisala: »Zelo nujno!«

Tri ure kasneje je že sprejela uradnika z županstva; naglo je odprla ovitek in veselo vzklila. V ovitku je bilo že podpisano imenovanje za službo pri županstvu, zraven pa na njo naslovljeno ljubeznivo županovo pismo. Ime tistega, ki je bil ime-

novan, ni bilo napisano; zato je gospa na prazni prostor zapisala: »Za gospoda Štefana Rodrigueza.«

Nato je odprla malo skrinjico, kjer je imela na dnu shranjenih več zlatnikov in nekaj bankovcev; bilo jih je šest po 1000 realov.

»Do junija ne bom dobila nobene denarja več!« je zamrmrala med stisnjenimi zobmi. »Pa kaj to! Mene ne bodo rubili!«

Tistih šest bankovcev je dala v imenovano listino, vtaknila v ovitek brez vsakega spremnega pisma in podpisa. Priložila je le tele besede:

»Žalostna Mati božja svojemu častilcu!« Dodala je še naslov brezposelnega starčka, nakar je odšla v cerkev. Dasi je že od daleč videla starčka, ki je, kakor vsak dan, nepremično stal in jokal, gospa ni več jokala. V molitvi je pregibala ustnice,

Spominska plošča tolminskim puntarjem

Skupina goriških mestnih svetovalcev je naslovila pismo na g. župana, v katerem ga prosi, naj čimprej izda dovoljenje, da se vzida plošča v spomin tolminskim puntarjem, ki so bili pred več kot 250 leti obglavljeni na goriškem Travniku (Piazza Vittoria). Osnutek je že izdelan, spomeniško varstvo je dalo svoj pristanek, kraj za ploščo je tudi že izbran. Manjka samo še nulla osta županstva.

Naj g. župan vsaj s tem popravi slab vtis, ki ga je napravil v Rimu pred senatno komisijo.

Med podpisniki so vsi štirje slovenski svetovalci ter R. Bresolini in M. Lamberti.

Nova izdaja SKA

Pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu je konec minulega leta izšla knjiga izbranih esejev, razprav in člankov zdamskega duhovnika in misleca Franceta Dolinarja z naslovom *Slovenska katoliška obzorja*. Izbor iz obsežnega Dolinarjevega opusa je opravil Alojzij Gerzinič, ki je tudi avtor spremne besede. Knjiga je izredno zajetna (preko 700 strani), njen natis pa sta omogočila zakonca Kastelic iz Kanade.

France Dolinar je bil doma iz Horjula. V duhovnika je bil posvečen leta 1938, študiral je nato v Rimu, se še med vojno vrnil domov, leta 1945 pa je z drugimi begunci zapustil Slovenijo. Posvetil se je nato teološkemu, filozofskemu in zgodovinskemu študiju, najprej pri SKA, po razkolu pa predvsem pri Siju, slovenske svobode. Umrli je leta 1983 in je pokopan v Sovodnjah.

Knjiga Dolinarjevih izbranih spisov je razdeljena na naslednje razdelke: Vera in Cerkev, Slovenstvo, Jugoslovanstvo, Komunistični svet, Biografije, Kritike. Dolinarjevo pisanje je pronicljivo, včasih polemično in ostro, vedno pa zanimivo in privlačno. V njem odkrivamo zgovornika katoliške pravovernosti in tradicije, nasprotnika sleherne nejasnosti in kompromisarstva, strogega kritika, a obenem strastnega iskalca resnice. V filozofskem in teološkem pogledu se oklepa tomizma ter nastopa proti stranpotem v pokoncilskem cerkvenem življenju.

Med izbranimi esejmi in članki se nekaterim pozna časovna označenost, drugi pa niso izgubili na svoji svežini. Za primorsko polpreteklo zgodovino je posebno zanimiv ponatis članka o goriškem politiku Janku Kralju in njegovem delu v Rimu v letih 1943-44.

T.S.

Vse najboljše za Veliko noč 1991 želijo

K O S I Č

TRGOVINI »KOSIČ BENEDIKT«
OBUTVE Ulica Raštel, 7 - Telefon 535162

»KOSIČ K2«
Ulica Oberdan, 7 - Telefon 535520

VSE ZA ŠPORT

Ulica Raštel, 21
Telefon 531884

VELIKA IZBIRA ŠPORTNIH ARTIKLOV

VSE ZA DOM IN GOSPODINJSTVO

Ul. Raštel, 17 - Tel. 33465

ARTIKLI ZA DOM IN GOSPODINJSTVO
VSAKOVRSNA DARILA - PORCELAN - KRISTAL

MALALAN

DRAGULJARNA: Narodna 28 Tel. 211465
OPTIKA: Proseška, 6 Tel. 213957

OPČINE

TISKARNA BUDIN

Gorica - Riva Piazzutta, 18

Telefon 531676

T O M A U T O

TOMAŽIČ STANISLAV

Zastopstvo za Gorico in provinco

34170 GORICA - Sedež: ul. Nizza, 15 - Tel. (0481) 533923

ROMAN BAR

(Roman Cotič)

GORICA

Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

ALEŠ PINTAR

GORICA - ul. Boccaccio

Tel. 531570

SUPERMARKET

BERTOLINI WALTER

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine ter divjačine in rib na drobno in na debelo.

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30. Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

di Devetak Agostino e C. s.n.c.

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

v srcu pa se je smehljala...

Veliki petek je bil zadnji dan petdnevne. Gospa je prišla malo prej kakor navadno v cerkev. Starčkov prostor je bil še prazen.

»Gotovo še pride,« je menila gospa, »saj je še precej zgodaj.«

Toda čas je mineval, pobožnost se je že pričela, starčka pa še ni.

»Kaj neki se mu je pripetilo?« je premišljevala gospa. »Saj je njegova nesreča že ozdravljena, njegova prihodnost zagotovljena... Pa menda vendar ne bo eden izmed tistih premnogih duš, ki v svoji nesreči Gospoda kličejo na pomoč, v veselju pa se mu ne zahvalijo?«

Ropot prihajajočih korakov zmoti njeno zbranost. Pogleda in vidi, da dva moža na rokah, kakor na stolu, neseta hromo žensko, za njimi pa prihaja šest majhnih otrok, ki so vsi

žalno oblečeni. Mož hromo žensko v prezbitanju položita na tla. Eden izmed obeh — bržkone postrešek — takoj odide iz cerkve, drugi pa je do bri Stefan, ki takoj stopi na svoj prostor ob sveči ter poklekne. Zdelo se je, da je kar pomlajen, dasi so se v njegovih očeh svetile solze hvaležnosti in veselja.

Otroci so klečali okoli ženske tik zraven stare gospe, katera je natančno vse to opazovala.

»Ali je to tvoja mama?« je vprašala otroka.

»Moja stara mama!«

»Ali je bolna?«

»Ohromela je; danes pa je presveta Devica pri nas storila čudež, pa je hotela, da vsi gremo v cerkev in se ji zahvalimo.«

Gospa ni več spraševala, le svoj pajčolan si je potegnila čez obraz ta-

ko globoko, kolikor je le mogla.

Tista stara gospa, ki je nekdaj bila zelo bogata, je zdaj bila srečna in zadovoljna, ker je ubogi družini posredovala srečo in blagostanje in ker je bila orodje božje Previdnosti. Bila je plemenita markiza de Arco Hermoso, Cecilila Bhoel de Faber, kot pisateljica v slovstvenem svetu pod imenom »Fernan Caballero«.

To je izvleček iz tako lepe »Andaluške slike«, ki nam jo je narisalo pero p. Louisa Coloma v povesti »Veliki petek«.

(Vzeto: iz knjige Vir največje sile).

*

Upanje me hrani, kot hrani pol sveta. Vse svoje življenje sem imel upanje. Kaj bi sicer bilo iz mene? (Beethoven)

Vaš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166 / 7 / 8 - TELEX 461154 PAL GO I

POGOVORI

Novice od italijanskih vernikov tržaške škofije.

— Postni čas se je začel na pepelnično sredo s slovesnim obredom pepeljenja, ki ga je vodil g. škof v stolnici, v ostalih cerkvah pa duhovniki. Temeljno sporočilo tega obreda je: »Spreobrnite se in verujte evangeliju«. Predstavniki župnij bodo po veliki noči v stolnici darovali vidne sadove postnih odpovedi.

— Župnija presvetega srca Jezusovega je v postnem času priredila mini-duhovne vaje. Jezuit Cesare Bosatra je številnim vernikom na petih večerih razlagal Rutino knjigo.

— V soboto, 23. februarja, je bilo v dvorani Santa Maria Maggiore srečanje pastoralnih svetov. Msgr. Pietro Fietta je predstavil dokument CEI »Evangelizacija in pričevanje ljubezni«.

— V četrtek, 7. marca, so se duhovniki zbrali na izredni seji, na kateri je msgr. Tarcisio Bosso predstavil dokument CEI »Splošni dokument o cerkveni poroki«.

— Tržaška Cerkev se je spomnila msgr. Antonia Santina ob desetletnici smrti. Njegovemu imenu je posvetila preurejeno Casa del clero in novi zvon v cerkvi Novega sv. Antona. Eugenio Ravignani, škof iz Vittoria Veneta, je imel uradno komemoracijo msgr. Santina v veliki dvorani semenišča, medtem ko je msgr. Bellomi v nedeljo, 17. marca, v stolnici sv. Justa, kjer je nadškof tudi pokopan, vodil somaševanje za pokojnika.

— V četrtek, 21. marca, je bila v semenišču okrogla miza ob stoletnici »Rerum novarum«. Vodil jo je škof msgr. Bellomi, sodelovali so don Angelo Sala, ki v milanski nadškofiji vodi urad za pastoralo dela, in nekateri krajevni izvedenci. Kulturna združenja so prispevala svoje poglede, ki jih v teh mesecih objavlja tednik »Vita nuova«. V prvih dneh aprila bodo na IX. Katoliškem socialnem tednu v Rimu sodelovali tudi predstavniki tržaške škofije.

Za pravice narodnih manjšin

Koalicija strank narodnih manjšin in avtonomistov, ki se v Italiji predstavlja na evropskih volitvah z imenom Federalizem, je 19. marca priredila tiskovno konferenco v poslanski zbornici v Rimu. Posvečena je bila predstavitvi novega osnutka evropske listine o pravicah manjšin, ki jo je izdelala koalicija, in pa pogledov Federalizma na reševanje manjšinskih vprašanj, ter na reforme institucij italijanske države v smeri večjega priznavanja avtonomij, pri čemer se koalicija jasno razlikuje od politike Lombardske lige in podobnih gibanj.

Na tiskovni konferenci so spregovorili predpovednik valdostanskega deželnega sveta Stévenin, južno-tirolski pokrajinski svetovalec Benedikter, podtajnik Sardinske akcijske stranke Spiga, valdostanski deželni svetovalec Louvin, poslanec Čaveri in evropski poslanec liste Federalizem Melis.

Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar je opozoril na odprta vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in na nove zastoje v postopku za odobritev zaščitnega zakona. Še posebej pa se je zaustavil pri položaju v Sloveniji in Jugoslaviji. Opozoril je na nerazumevanje avtentičnih težnj slovenskega naroda. Prisotne je pozval k solidarnosti s Slovenijo in k podpori težnjam slovenskega naroda.

Za Veliko noč želijo vse dobro:

GOSTILNA

FRANC PODVERŠIČ

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61
Tel. 530518

GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(Mara Mužina)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

URARNA IN ZLATARNA

VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA

ul. Monache, 9

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

RADISLAV LEOPOLI

GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

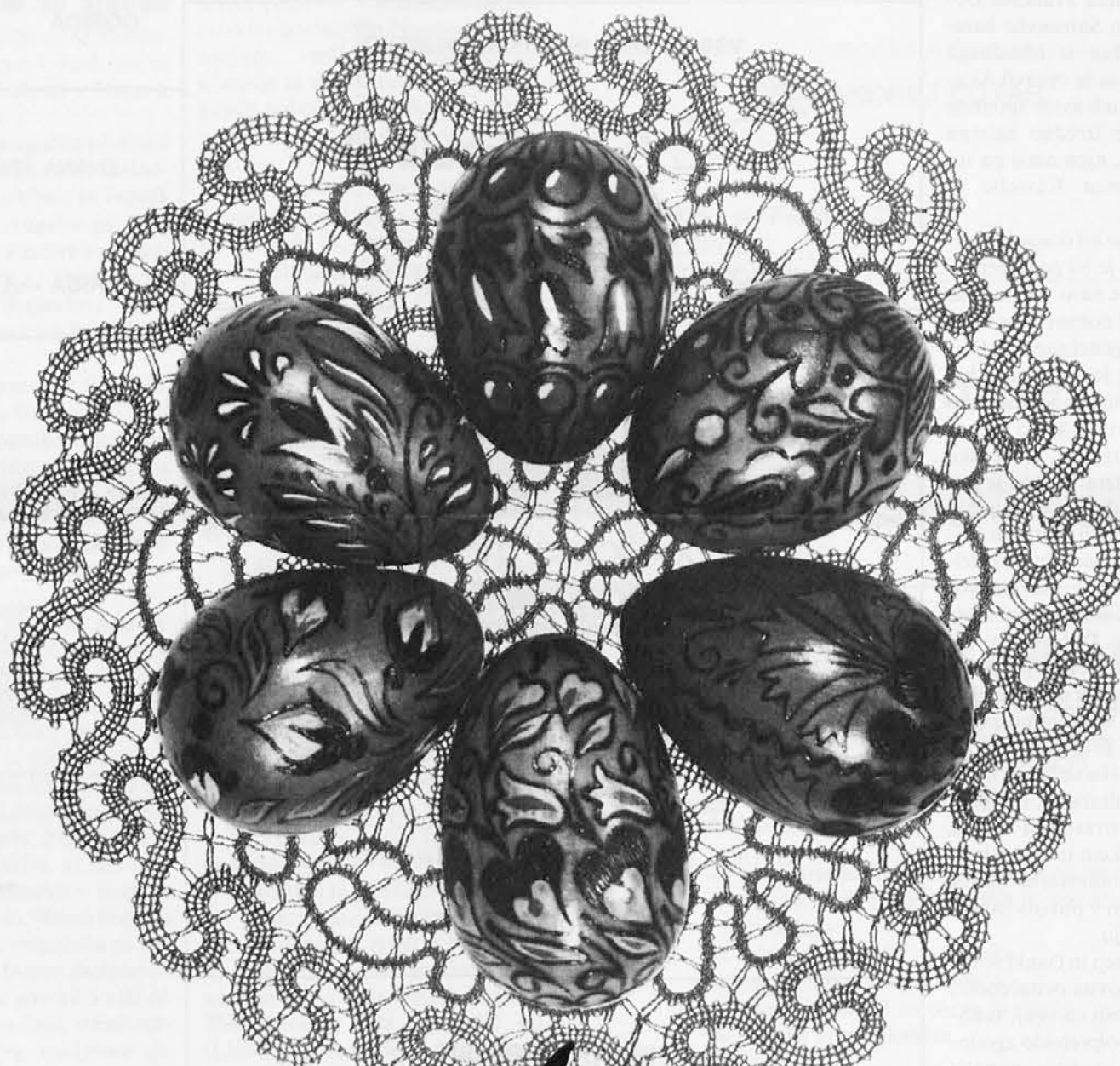
Tel. 531941

ČER - IMPEX

Splošni import - export
IGOR ČERNIC

SS55 Località Case Sparse

34070 SOVODNJE (GO)

*Vesela
veliko noč
vam želijo*

KMEČKA BANKA - GORICA
KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH
KMEČKO OBRTNA HRANILNICA V DOBERDOBU
HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA - NABREŽINA
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA d.d. - TRST

- »La Croix« in Slovenija -

Zanimanje za dogajanje v Jugoslaviji je v Evropi in svetu veliko. Posebej veliki evropski dnevniki (poleg radia in TV) veliko poročajo o dogajanju znotraj SFRJ in njenih republik. Zlasti se o odnosu sever - jug, ki se kaže v dialektičnem in deloma polemičnem razmerju Slovenija in Hrvaška na eni strani ter Srbija na drugi. Gre pa sploh za gledanje širše evropske javnosti na problem Jugoslavije danes in za razmerja med Evropo in Balkanom.

V tem okviru gre zabeležiti še posebej francoski tisk. Veliki dnevniki kot Le Monde, Le Figaro in drugi dnevno komentirajo dogajanje v Jugoslaviji, nekateri ga tudi povezujejo z zadnjo albansko krizo in bibličnim izseljevanjem na Zahod, zlasti v Italijo. Poleg teh listov, je zadnje čase veliko prostora posvetilo jugoslovanski krizi tudi katoliško glasilo La Croix. Dnevnik francoskih katoličanov sicer ne sodi med glavne medije, vendar ima prav gotovo svoj poseben vpliv in ugled znotraj francoskega tiska in kulture. Tako se je v številki z dne 12. marca od uvodnika dalje na veliko razpisal o vsem tem, posebej še v zvezi s Slovenijo in Hrvaško. Vsem temu je posvetil kar več strani.

List veliko piše o Miloševiću in Draškoviću, o možnem konfliktu Srbija-Albanija zaradi Kosova (o vsem tem npr. odgovarja v intervjuju prof. Jacques Rupnik, docent političnih ved), avtor dela L'Autre Europe — Druga Evropa. Dalje se v notranjih glosah La Croix vbada z naravo in izvorom vseh jugoslovanskih trenj. Béatrice Toulon poudarja nekako nacionalistično naravo sedanjih jugoslovanskih oz. republikanskih oblasti. Tako recimo piše med drugimi: »Nacionalisti na oblasti na Hrvaškem in v Sloveniji so pometli s starim režimom, ki je osnova sistema S. Miloševića v Srbiji«. Nadalje pravi, da srbske filipike proti Hrvatom in Slovencem ne morejo več utešiti žeje po resnični spremembi v srbski družbi v svobodi in blagostanju. Zaključuje pa s stavkom: »Nihče ni zainteresiran nad kaosom v Jugoslaviji.«

Bolj čudno in tudi negativno pa je pisanje uvodnika v tem katoliškem dnevniku. Yves Pitette tu postavlja neke originalne teze o evropski odgovornosti v tem okviru in takole pravi: »Odgovornost Evropejcev je torej zelo velika za bodočnost. To na srečo že uresničujejo s tem, da zaničajo vsako podporo tistim, kot na primer Slovencem in Hrvatom, ki se skušajo rešiti povsem sami v približevanju industrializirani Evropi. Evropa mora preprečiti možnost, da se porodi središče nestabilnosti in konfliktov, za kar je Zgodovina že pokazala možnost razširitve na celotno področje.« Uvodničar zaključuje z željo, da Evropa podpira vse etnične, verske in politične skupnosti na Balkanu za rešitev sedanje krize.

Katoliški francoski dnevnik torej odreja Slovencem in Hrvatom udeležanje njih pravic do samoodločbe, neodvisnosti in državnosti. In to prav dvema evropskima narodoma s staro katoliško in kulturno tradicijo. Zato bi pričakovali pravzaprav obratno stališče. Verjetno bi se moral omenjeni dnevnik bolje informirati o vsem tem razvoju — in to tudi globlje v zgodovinskem in verskem razvoju Slovenije in Hrvaške. Ali naj prav katoličani zapirajo pot v Evropo tistim, ki po tem težijo in so na to že pripravljeni? Ali se v tem kaže velika miselna in duhovna tradicija

Ob Mozartovem koncertu v Gorici

Kulturni svet se letos spominja dvestoletnice smrti enega največjih glasbenih genijev človeštva, ki je bil Wolfgang Amadeus Mozart. Leta 1791 je namreč — kot pravijo takretne kronike — samo pes sledil pogrebu tega slavnega salzburškega glasbenika, ki je bil nato pokopan v skupni grobnici. Danes niti ne vemo točno, kje je ta. Kljub paradoksalni nesrečni usodi ob samotnem pogrebu mojstra pa nam je hvala Bogu, ostala velika duhovna in umetniška dediščina avstrijskega skladatelja. Prav je, da se ga zato tudi mi spominjamo, kot se bomo kasneje spominjali še ene zlasti za nas Slovence pomembne glasbene obletnice: štiristoletnice smrti Jacoba Petelina-Galuusa, ki je umrl v Pragi leta 1591 in gotovo sodi v vrh naše (pa tudi evropske) glasbene ustvarjalnosti.

CONSORTIUM MUSICUM

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici pripravlja za soboto, 13. aprila v dvorani Katoliškega doma slavnostni koncert v počastitev Mozartove dvestoletnice. Na njem bo nastopil zbor in orkester Consortium musicum iz Ljubljane skupno z vokalnimi solisti. Dirigiral bo dr. Mirko Cuderman, priznani glasbenik in tudi že dobro znani naši glasbeni javnosti, saj je že več desetletij z uspehom nastopal s svojim ansambлом v našem mestu. Posebej še z velikimi deli vokalno-instrumentalne glasbe, pa tudi s koncerti slovenske narodne in umetne zborovske nabožne in svetne glasbe. Consortium musicum je tudi znan po svoji ploščah (zlasti zbirka »Musicum sacra slovenica«) in kasetah, posebej s priljubljenimi božičnimi, velikonočnimi in Marijinimi pesmimi.

KDO JE MOZART

Pa vrnimo se k Mozartu. Kdo je bil glasbenik, ki ga danes slavi ves svet? Kakšen je njegov pomen v svetovni glasbi? Kaj je salzburški mojster še posebej napisal? W.A. Mozart se je rodil leta 1756 v Salzburgu kot sin glasbenika Leopolda Mozarta. Še kot deček je prejel dobro glasbeno izobrazbo in kaj kmalu pokazal svoj porajajoči se genij. Kot mecena sta mu bila predvsem salzburški nadškof in avstrijski dvor s cesarico Marijo Terezijo. Kmalu je začel že koncertirati. Potovanja po Avstriji, Češki, nato Italiji so mu dala vedno večji sloves in ugled. Kmalu je mladi Mozart začel tudi skladati in prav skladateljevanje je postala glavna glasbena dejavnost poleg seveda instrumentalnega nastopanja.

Kaj pa je Mozart pravzaprav pisal? Tu so predvsem simfonije (nad 40), nato komorne in solistične skladbe za različne instrumente (kvarteti, kvinteti, sonate itd.). Posebej so znani njegovi koncerti za razne instrumente (posebej klavir) z in orkester. Pa spet nabožna glasba, kamor sodijo prav dela na goriškem koncertu. Tu naj še posebej omenimo njegove maše, litanije, slavni

francoskih katoličanov, posebej sodobna, ki je zlasti z Maritainom zaozračala globoke brazde, odprtosti, integralnega človečanstva in novih političnih dimenzij v najboljšem pomenu besede? Prav gotovo ne. Upamo pa, da bo tudi tu prevladala — tudi v političnem pomenu — tista miselna usmeritev, ki je v povojni katoliški francoski družbi šla od Bidaulta do Schumana novi Evropi naproti!

Rekvijem v d-molu itd. Mozartov opus seveda obsega še čisto druga področja, kot je recimo operno. Njegove opere Don Juan, Figarova svatba, Così fan tutte in druge še danes redno predvajajo v velikih svetovnih opernih gledališčih. Poleg tega še neštivilna instrumentalna ali vokalna dela. Med slednjimi njegov prelepi motet Ave verum corpus, ki je tako pogosto na sporedih pevskih zborov ali cerkvenih svečanosti.

PROGRAM KONCERTA V GORICI

Oglejmo si sedaj na kratko program goriškega koncerta Mozartovih del. Prvi del obsega pet krajših nabožnih del. Te Deum, Tantum ergo v B-duru in v D-duru, Sancta Maria Mater Dei, Sub Tuum praesidium in Regina coeli. Vse te skladbe lepo razodevajo Mozartov stil v nabožni glasbi. Dela, ki se kot taka vedno pojavljajo v cerkveni glasbi od renesančne polifonije dalje do sodobnosti. V drugem delu koncerta pa je na sporedu Maša v C-duru. 257 za soli, zbor in orkester. Salzburški skladatelj je napisal tri maše v C-duru, ki odražajo slovesno vedrino. Naj pri tem samo še omenimo, da je Mozart napisal tudi znano Veliko mašo v c-molu, ki je sicer ostala nedokončana, čeprav so ji kasneje dodali nekatere dele.

* * *

S tem koncertom v goriškem Katoliškem domu se bomo torej goriški Slovenci dostojno poklonili spominu genialnega skladatelja. Veliko se je o njem pisalo, skoraj vse se je že povedalo. Njegova vloga in vpliv na kasnejšo glasbo sta gotovo velikanska. Ruski skladatelj Igor Stravinski je lepo zapisal, da danes kažejo Mozarta za model harmonije, medtem ko on sam sploh nikoli ni slišal o učbenikih harmonije! Harmonijo seveda razodeva njegova glasba sama, ki je gotovo edinstvena ne samo v dunajski klasiki ob Haydn in Beethovnu, ampak v univerzalnem pomenu.

A.B.

Bralci pišejo

Spoštovani g. urednik!

Čitanje Katoliškega glasa nam razveseli marsikatero uro in nam olajšuje domotožje. 38 let je že minilo, odkar smo zapustili svoje ljube domače kraje — Trst, Sesljan, Prosek itd. Katoliški glas povezuje z vsem, kar je najbolj ljubo in sveto našim srcem — preljubi dom!

Naša mama Julijana je stara 89 let, Katoliški glas jo drži vzpodbudno in veselo: v resnici ta časopis je njen!

S spoštovanjem in hvaležnostjo pozdravljam vse Zora Potočnik, Kanada

Ob krizi Primorskega dnevnika

Pod tem naslovom je zadnja številka Skupnosti (januar-marec 1991) objavila članek, v katerem med drugim piše: »Nove okoliščine nalagajo Primorskemu dnevniku nove naloge, kar pomeni, da se mora danes, bolj kot kdajkoli, vsa slovenska manjšina s svojimi komponentami in dejavniki zavzeti za obstoj in razvoj Primorskega dnevnika, ki nikakor ne sme iti v smer zmanjšanja kvalitete...«

To je mnenje časnikarjev, ki se predvsem bojijo za svoja delovna

TRST

Del razstave velikonočnih pirhov v župnijski dvorani v Nabrežini. — Tudi letos bo zanimiva in povečana razstava pirhov od 3. do 7.4. v župnijski dvorani od 16. ure do 19.30. Sodelovale bojo tudi sosedne šole in priznani slikarji. (Foto B. Breclj)

Rešena kriza v občini Devin-Nabrežina

Izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu, ki se je sestal 21. marca, izraža zadovoljstvo nad razpletom krize v devinsko-nabrežinski občini. Zelo pomembno je dejstvo, da so Slovenska skupnost, Krščanska demokracija in Socialistična stranka dosegle sporazum, ki preprečuje komisarsko upravo in predčasne volitve, ki bi brez dvoma zaostrele odnose med prebivalstvom.

Oblikovanje občinskega statuta in prizadevanje za ponovno vzpostavitev razmajanega sožitja sta glavni nalogi novega občinskega odbora. Važni sta tudi postavki o zavzetosti za uravnovešen razvoj obalnega in kraškega predela občine in celotnega Krasa. Temeljnega pomena pa je dejstvo, da nova občinska uprava osvaja ohranitev že uveljavljenih pravic slovenskega prebivalstva (dvojezične izkaznice). Slovenska skupnost smatra, da bo uresničitev statuta, glavne programske točke, omogočila trajnejši mandat upravi.

Rešitev devinsko-nabrežinske krize je lahko zgled za resen dogovor v tržaških upravah, o čemer pa na pogajanjih na pokrajinski ravni ni bilo stvarnega dogovarjanja.

Izvršni odbor je razpravljal tudi o pripravah na sekcijske kongrese in pokrajinski kongres stranke, ki se morajo zaključiti pred deželnim kongresom, ki bo predvidoma junija letos.

Miro Opelt

★

Popravek

Članek »Velikonočni sprehod skozi Lobau« je napisala Milena Merlak. Po pomoti je ime izpadlo.

mesta. Mi jih razumemo, toda si tudi zastavljamo vprašanje, ali je res tako nujno potrebno, da se ohrani ravno Primorski dnevnik. Izven dvoma je, da je nam zamejskim Slovencem potreben dnevnik. Toda ali nam je res potreben ravno Primorski dnevnik? Ali ni ta časopis v svojem nad 45 let dolgem življenju izgubil kredit vsaj pred našo demokratično javnostjo? Sprva je bil glasilo slovenskega stalinizma in boljševisma. Potem je zagovarjal Titov osebni kult. Potem je priporočal slovenskim levicarjem, naj se vpišejo v italijanske levicarske stranke in mu je bila SDZ trn v peti. Tudi do SSK sprva ni kazal kake naklonjenosti. Ko so se oko-

Za počastitev očkov in mamic

V Marijinem Domu pri Sv. Ivanu je bilo preteklo nedeljo, 24. marca končno nekaj lepega iz domačih logov. Režiser Adrijan Rustja in šolska sestra sta vsak s svojega področja ustvarila prisrčen mladinski nastop.

Za uvod je sestra Karmen, z dobro pretehtano vajo, izoblikovala svoj zborček »Kresnice« v neverjetno dovršenem petju. Dve pesmi o zvončkih, bili sta prava biserčka, ter Draga mama, hvala ti, in, Hvala oče, ti za vse, sta brez dvoma našli odmev v srcu prisotnih staršev. V globini pa se je morda še nekaj zganilo, da se vendar izplača zanje živeti, delati in trpeti. Na koncu pa so še zapeli »Ave Maria, gratia plena«.

Režiser Adrijan Rustja je s starejšimi šolarji pripravil in režiral igro »Igrajmo se zimo«. Dobro zamišljene posnemovalne vaje, nekaj ritmične in petja je lahko hvaležno gradivo in s kančkom fantazije imeniten program za šolski nastop. Prepričljivo vživeta deklica v vlogi sneženega moža z rdečim loncem na glavi, si je, za toliko potrpežljivost pri gnetenju v sneženo soho, zaslužila samo lakonično pripombo »potrpi in molči!« Še več takih komičnih priveskov, tipičnih za mladostno razigranost ustvarja igro v igri, v gledalcu pa spomine na lastne vragolije. Tako je režiser združil koristno in zabavno, z dobro mero ustvarjalne fantazije, v enkratnem blesku odrskega scenarija. Vse skupaj pa — pristno naše.

Ni manjkalo seveda navdušenih aplavzov, pa tudi domači g. Milan Nemas se je zahvalil vsem nastopajočim, režiserju, sestri Karmen ter g. Peganu za glasbeno spremljavo. Poleg očkov in mamic ni pozabil niti nonotov in nonic.

F.V.

liščine in razmere spremenile, se je spremenil, vsaj tako trdijo nekateri, tudi PD. Toda ali smemo verjeti v njegovo »spreobrnjenje«? Volk menja dlako, nravi pa ne.

Zato je moje osebno mnenje: pustimo umreti PD in namesto njega naj začne izhajati v Trstu dnevnik, morda Nova Edinost, saj je ta dnevnik že izhajal v Trstu in je ohranil lep spomin. Kamaleontom nisem namreč nikoli zaupal. Ta novi dnevnik naj bi res bil demokratičen in pluralističen, v službi vse naše skupnosti. To bi moral garantirati tudi njegov pluralistično sestavljeni uredniški odbor.

K. Humar

Velikonočni pirhi

Predsednik Lojze Peterle v Gorici

Prejšnji četrtek 21. marca je bil v Gorici predsednik slovenske vlade Lojze Peterle. Govoril je v dvorani pokrajinskega sveta kot gost goriške Krščanske demokracije, na večeru pa so sodelovali tudi predstavniki Slovenskih krščanskih demokratov iz Nove Gorice. V začetku sta visokega gosta pozdravila tajnik goriške mestne DC Mattei in župan Scarano. Pozdravil je tudi predsednik SKD iz Nove Gorice Stanič.

Predsednik slovenske vlade je v posrečenem prikazu podal sliko sedanjosti republike Slovenije, ki se bori za osamosvojitve in avtonomijo. Peterle je primerno uokviril sedanji položaj v širši zgodovinski okvir, od Karantanije mimo celjskih grofov do ustanovitve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev po prvi svetovni vojni. Nadalje je govoril o političnem in gospodarskem položaju Slovenije in odnosu do Jugoslavije danes. Prav tako je izrazil pričakovanja republike Slovenije za pristop k novi Evropi. Predavanje slovenskega političnega voditelja je naletelo na pozitiven odmev pri številni publiki, kar se je pokazalo tudi v debati.

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici sklicuje
občni zbor

V ponedeljek, 8. aprila 1991 ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

Sovodnje

V ponedeljek, 18. marca se je v Sovodnjah razširjeno vodstvo sovojenjske sekcije SSK sestalo s svetovalsko skupino pod vodstvom Branka Černica. Ta je v uvodu seznanil prisotne s tem, da je svetovalska skupina SSK poslala sovojenjskemu županu interpelacijo za sestavo komisije z nalogo, da pripravi občinski statut že novembra lani. Komisija je bila sicer izvoljena januarja letos, njena prva seja pa je odpadla na predlog predsednika. Za zunanje sodelavce te komisije je SSK predlagala dr. Štefana Bukovca, bivšega občinskega tajnika in izvedenca na tem področju.

Povabljen na srečanje sovojenjskega vodstva SSK, je Bukovec ob razčlenjenih razlagi državnega zakona 142 o občinskih upravah osredotočil pozornost na statut občine, v kateri je prisotna slovenska manjši-

na. Statut mora to dejstvo jasno upoštevati, kajti po njegovi odobritvi mu ne bo mogoče nič več dodati.

Sledila je daljša razprava, še posebej v zvezi s to postavko. Ob koncu so predstavniki SSK sklenili, da bodo v prvi polovici aprila organizirali v sovojenjski občini posvetovalno okroglo mizo o statutu občine ter o Kraškem in Soškem parku. Predavali bodo izvedenci in odgovarjali na vprašanja občanov. Rok za odobritev statuta občin zapade 12. junija letos. Zato ni več veliko časa na razpolago.

Remo Devetak

Čestitke

V četrtek, 21. marca, je na Ekonomski fakulteti tržaške univerze uspešno doktoriral Martina Grahonja s tezo o statističnih in akturnskih vedah. Ob pomembnem življenjskem dosežku ji iz srca čestitajo Simon in vsi goriški prijatelji.

Predsednik republike se oglaš

Zadnje dni se je pozornost italijanske javnosti in politike v glavnem osredotočila na tri zelo odločne in tudi polemične radiotelevizijske intervjuje predsednika republike. V teh se Cossiga loteva vseh glavnih vprašanj italijanske notranje politike. V bistvu so to institucionalne reforme, predčasne volitve, vloga strank, odnosi predsednik-vlada-parlament, zadeva Gladio, loža P2 in drugo. Predsednik je tu vztrajal na svojih ustavnih funkcijah in dejal, da ne misli odstopiti (kot si to nekateri, ne samo v opoziciji, želijo). Zavzel se je tudi za možnost predčasnih volitev, če bi medtem ne prišlo do potrebenga političnega razčiščenja med vladnimi strankami. Reakcije na Cossigove posege so seveda raznolike. Prav gotovo pa bodo spodbudile skorajšnje razčiščenje oz. preverjanje med vladnimi strankami.

Stoletnica smrti Frana Miklošiča

V četrtek, 7. marca 1991, je bila na Dunaju v prostorih Akademije znanosti in umetnosti velika slovesnost v spomin velikega slavista Frana Miklošiča. Zakaj smo Slovenci tako skromni, da premalo cenimo velike može naše preteklosti. Miklošič se je rodil v kraju Radomerščak v Prlekiji, družina pa se je kmalu preselila v Ljutomer. Franc je bil izredno nadarjen, a istočasno prizadeven za studij. Doktoriral je iz prava na Dunaju. Od leta 1844 do 1862 je vodil Dvorno knjižnico. Za Kopitarjem je postal cenzor za slovanske, novogrške in romunske spise. Imenovan je bil za profesorja na dunajski univerzi za slovenske jezike in literaturo. Trikrat je bil izvoljen za dekana filozofske fakultete, leta 1854 tudi za rektorja univerze.

Obvladal je celo vrsto jezikov: slovensko, latinsko, grško, srbsko, hrvaško, nemško, francosko, italijansko, angleško, poljsko, ukrajinsko, češko, albansko, romunsko, cingansko.

Obširno je Miklošičevo raziskovalno delo. V tisku je izšlo 34 njegovih knjig v 44 zvezkih. V Srbiji in Črni gori je zbral 497 starih listin ter jih izdal v posebni knjigi.

Zaradi njegovih zaslug so ga izvolile za pravega ali častnega člana številne evropske Akademije. Deležen je bil številnih odlikovanj in priznanj. Strokovnjaki sodijo, da je do slej Fran Miklošič največji evropski slavist.

Potujete v Rim?
Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona!

Obveščamo vas, da smo 15. marca 1991 odprli v Rimu hotel Emona.

Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statilia 23, Tel. 06 - 7590382, fax: 06 - 7594747.

Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona
Vinko Levstik

Kristus v pravoslavni umetnosti

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE KONCERT MOZARTOVH SKLADB

ob 200-letnici skladateljeve smrti

Izvajajo:

- zbor Consortium musicum
- solisti in orkester
- dirigent dr. Mirko Cuderman

Katoliški dom

Gorica, 13. aprila 1991 ob 20.30

DAROVI

Za romarski dom na Sv. Gori: Ana Vicchi namesto cvetja na grob pok. Al. Markočič 55.000 lir.

Za Katoliški glas: svojci v spomin na Dragico Blažič 45.000; župnija Barkovlje od prodaje 30.000; Marija Trinko 30.000 lir.

Za Mladiko: župnija Barkovlje 30.000 lir.

Slokarjevi darujejo za Katoliški glas 100.000 in za Višarski dom 100.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: ob blagoslovu družin 715.000; Slov. organizacije 100.000; Anita Pertot v spomin pok. Fatime 50.000; De Corradi 100.000; N.N. 20.000; Dora 10.000; Volpi 20.000; Bandelj 20.000; Gabrovec 15.000; Terčon 10.000; Pipan 10.000; Venier 10.000; Suban 10.000; Draga Caharija Malabotti daruje v spomin na pok. sestro Fani Caharija 50.000 in v isti namen darujeta Vera in Zdravko Caharija 50.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Vera Drejkova 50.000; druž. Jazbar ob smrti sina Gianfranca 300.000; N.N. 10.000; N.N. iz Verone 100.000; romarji v Medjugorje 74.000; N.N. iz Trsta 10.000; Zofka Kobetova 10.000 lir.

Ob smrti Palmire Vižintin-Devetak svojci: za cerkev v Rupji, na Peči, za Katoliški glas; za športno društvo Sovodnje po 50.000; za kulturno športni center Danica na Vrhu 100.000; za cerkev na Vrhu 130.000; za sovojenjsko cerkev 170.000 - skupaj 600.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: druž. Korošec - Piščanc, Žavljce, v spomin pok. Alojzija Zobec 50.000; Marija Zobec, Zatrežec, namesto cvetja na grob pok. Maria Kuret 50.000; Dala Pregarc z družino v spomin pok. brata Viktorja Hrvatčič 20.000; Žuljan Marija, Ricmanje, namesto cvetja za pok. Marija Kuret 10.000; N.N. Zatrežec 20.000 lir.

Za obnovo oltarja v Mavhinjah: namesto cvetja na grob strica Venota Legiša darujeta Marta in Veronika 100.000; v isti namen druž. Legiša iz Vižovelj 200.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: Slavica Urdih (Milan) 100.000 in R. Pavlica v spomin na Mirkota, Venota in Žitomira 50.000 lir.

Za misijone: N.N. 100.000; Marija Trinko 50.000; Terezija Bembi 100.000; Dora v spomin svojih pokojnih 30.000 lir.

Za Katoliški glas: Marija Trinko 30.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Pavla Ažman 70.000; Amelija Pangos v spomin Vide Slokar 10.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Vatovec Marcela 50.000; Štubelj Sonja, Trst, za luč sv. Jožefa 10.000; Albina Berdon 20.000; Marijina Hiša, Trst, 250.000; Dobrotnik s Krasa 500.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N.N. Rupa 200.000; K.K. za Katoliški glas 500.000, za gobavce Ivana Štanta 500.000, za telovadnico 300.000, za Sv. goro 200.000, skupno 1.500.000 lir.

Za Sv. Goro: V spomin pok. Ivana Tula žena in sinova z družinama 100.000; nečaka Edvard in Zoran z družinama 100.000; vsaki in svakinje 300.000; nečak Benjamin z družino 100.000; Ernest in Dalka Smotlak 100.000; Imelda z družino 50.000; družina Terčič 50.000; Livija Šturman 20.000; N.N. 100.000; N.N. 50.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah: ob smrti Ivana Tula žena in sinova z družinama 100.000.

Za cerkveni mešani zbor in zbor PD Mačkolje: ob smrti Ivana Tula žena in sinova 150.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Zora Carini ob svojem godu 10.000; Jože in Pavla Margon 70.000; Maksi in Pavla Godina v spomin staršev in Eme Ipavec 20.000 lir.

V spomin na Alojzija Dovgana: druž. Bizjak 15.000; Pini Kocijančič 10.000 lir.

Pini v spomin tete Terezike in strica Pepita Mlača za cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu 20.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, najmini pa daj večni pokoj!

radio

Sporod od 31. do 6. aprila 1991

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder: »Velikonočno pismo«. Radijska igra, ki jo je napisala Berta Golob. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 13.20 Poslušali boste. 13.25 Glasba po željah. 14.40 - 19.00 Velikonočno popoldne.

Ponedeljek: 8.20 Velikonočne pesmi. Moški zbor Štmaver. 8.45 Življenje onkraj življenja. 9.15 Valčki in polke. 10.00 Mladinski oder. Zora Saksida: »Velika noč pri zajčkah«. Izvedba: Radijski oder. 10.30 Koncert v cerkvi sv. Ignacija v Gorici. Organist Paul Šifler. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 12.40 Velikonočne pesmi. Mešani zbor Francišek Borgia Sedej iz Števerjana. 14.10 Otroški kotiček: »Sestanek z najmlajšimi.«

Torek: 9.30 Ženska v ospredju. 9.45 Orkestralna glasba. 10.00 Poročila in pregled tiska. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 12.05 Starost danes. 12.25 Instrumentalni solisti. 12.40 Madrigali Jacobusa Gallusa. Slovenski madrigalisti; vodi Janez Bole. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Glasbena kronika s Hrvaškega.

Sreda: 7.00 Jutranji radijski dnevnik. 7.20 Dobro jutro po naše, vmes: (7.25) Koledar in (7.30) Pravljičica. 8.00 Poročila in deželna kronika. 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 9.15 Sergej Verč-Boris Kobal: »Ona + jaz = oba«. Slika iz zakonske idilike. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 12.40 Madrigali Jacobusa Gallusa. Slovenski madrigalisti; vodi Janez Bole. 14.10 Na goriškem valu. 15.30 Znanjski ansambl. 16.00 Mi in glasba. Slovenski solisti na laserskih ploščah.

Četrtek: 8.10 Slovensko denarništvo v Trstu. 8.40 Priljubljene melodije. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 11.50 Slovenska lahka glasba. 12.00 Spoznavajmo Slovenijo. 12.40 Moteti Jacobusa Gallusa. Slovenski madrigalisti; vodi Janez Bole. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.40 Mi in glasba. Slovenski solisti na laserskih ploščah.

Petek: 9.30 Človek v mejnih situacijah. Pripravlja Janko Bohak. 9.40 Priljubljene melodije. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 12.40 Moteti Jacobusa Gallusa. Slovenski madrigalisti. 13.25 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Otroški knjižni sejem«. 16.00 Mi in glasba. Mladi evropski izvajalci v palači Labia.

Sobota: 10.00 Koncert v Kulturnem domu v Trstu. Ženska komorna skupina Cappella Civica iz Trsta. 11.30 Bralni roman. Ivanka Hergold: »Nož in jabolko«. 12.00 Rezija in Kanalska dolina. 12.40 Zborovska glasba. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Glasbeni sprehodi. 16.00 Mi in glasba. Moč tišine. 1. oddaja: Renesansa in Jakob Gallus v njej. 18.00 Aleksander Marodič: »Zadeva Orlando«. Radijska igra.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 11234499

Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina II/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice

Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo - Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 45.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA